

Vanhemman tärkein tehtävä on kannustaa lasta. *Golfflehti*, No 5 p 101, 2005.

Vanhemman tärkein tehtävä on kannustaa lasta

Golffiitot muiden mukana on ottanut haasteen vastaan lasten ja nuorten liikunnan muutoksesta. Kilpailujärjestelmän muutokset antavat yhä useammalle juniorigolffarille mahdollisuuden kokea kilpailemisen jännitystä ja riemua. Tällä kaudella kilpailujärjestelmän näkyvin muutos on, että saman ikäiset lapset kilpailevat samassa sarjassa taidosta riippumatta. Muutos pelottaa ja hyppy tuntemattomaan huimaa. Eniten muutos näyttää pelottavan ”lahjakkaiden” juniorigolffarien vanhempia.

Vanhemmat hakevat sisältöä elämäänsä lastensa harrastuksissa

Monet vanhemmat näkevät lapsensa lahjakkaana ja lupaavana golffarina, josta oikein valmennettuna ja oikeassa ympäristössä voi kehittyä Suomen golftaivaan kirkkain tähti. Melko uutena ilmiönä osa vanhemmista intohimoisesti sitoutuvat lastensa urheilu harrastukseen. Lapsen urheilu-uran managerina toimiminen ja jatkuva urheilusta hössöttäminen on tuonut kentillemme uuden rodun vanhempia.

Vanhemmat jotka kuuluvat tähän uuteen rotuun on helppo tunnistaa. Jalkapallokentän laidalla nämä, useammin isät kuin äidit, ohjaavat kuuluvilla huudoillaan pientä palloilijaa, äänekkäästi he myötäelävät pelin tapahtumat, eivätkä pysty hallitsemaan tunteitaan. Golfissa huutoja ei juuri kuulu, mutta pelin jälkeen juniorigolffari saa tehdä täyden pelianalyysin. Manageri-isä ei myöskään säästä lastaan teknisiltä ja psyykkisistä ohjeilta, ja miten reiät olisi pitänyt pelata. Perheen lomat ja viikonloput on luonnollisesti varattu juniorigolffarin kilpailutapahtumille.

Joillekin vanhemmille osallistuminen lapsen harrastukseen on pakoa omasta epätydyttävästä tilanteesta. Jatkuva golfin peluu kavereiden kanssa on hieman liian läpinäkyvä syy olla pois kotoa, mutta innokkaasti lapsen harrastukseen osallistumista harva puoliso kyseenalaistaa. Toiset taas elävät omat urheilu-unelmansa lapsiensa kautta.

Jokainen haluaa oman lapsensa menestyvän

Pitää kuitenkin muistaa, että kaikki vanhemmat rakastavat lapsiaan ja on normaalia myötäelää oman lapsen menestys ja harmitella tappiota, joskus jopa intohimoisesti. Epätervettä käytöksestä tulee silloin kun vanhemman itsetunto nojaa lapsen urheilumenestykseen. Selvä varoitussignaali on jos lapsesi huonon kisamenestyksen seurauksena tunnet itsesi epäonnistuneeksi ja oma päiväsi menee pilalle. Tässä vaiheessa lapsi on oman identiteettisi jatke, eikä itsenäinen yksilö. Nämä ovat samalla niitä isiä ja äitejä jotka näkevät lapsensa ensisijaisesti urheilijana ja uskovat, että omasta pojasta tai tyttärestä tulee seuraava golfin supertähti, minimaalisesta todennäköisyydestä huolimatta.

Raha ja maine voivat todella olla vanhemmalle tärkeä motivaation lähde heidän panostaessaan lapsensa urheiluun. Sukupolvi sitten harva vanhempi näki, että urheilu voi olla polku maineeseen ja rikkauksille, koska urheilussa ei ollut todellisia supertähtiä, tai jos oli, heidän ansionsa olivat nykyisiin verrattuna vaatimattomia. Urheilevasta lapsesta saattaa muodostuu statussymboli: ”minulla on hienempi auto kun sinulla. Minun lapseni menestyy urheilussa paremmin kuin sinun”. On myös niitä vanhempia joilla ei ole juuri muuta sisältöä elämässään kuin lapsen urheiluharrastus. Usein vaikuttaa siltä, että monet vanhemmat, jotka uhraavat kohtuuttomasti aikaa lapseensa harrastukseen, inhoavat työtään tai ovat jumiutuneet huonoon avioliittoon, pahimmassa tapauksessa molempia.

Maltilla mukana lasten harrastuksissa

Jopa vanhemmat jotka eivät ole pakonomaisesti sitoutuneet lastensa harrastuksiin voivat toisinaan tehdä liikaa. Vuosikymmen sitten harvat vanhemmat kävivät katsomassa lastensa kaikkia kilpailuja. Tänäpäin monet vanhemmat tekevät niin, jotkut ovat jopa kaikissa harjoituksissa läsnä. Me olemme ensimmäinen sukupolvi vanhempia, jotka ovat näin hyperaktiivisia lastemme harrastusten suhteen.

Innokas osallistuminen lapsen liikuntaharrastukseen ei ole paha asia. Parhaimmillaan yhteisen harrastuksen parissa lapsi voi vahvistaa suhdettaan vanhempiin, ja urheilusta tulee lasta ja aikuista yhdistävä tekijä. Mikään ei ole pienelle lapselle tärkeämpää kuin viettää aikaa isän tai äidin kanssa yhteisen harrastuksen parissa. Innokkaat vanhemmat, jotka uhraavat vapaa-aikansa lasten urheiluharrastukselle, ovat myös monen urheiluseuran toiminnan peruspilareita.

Vahvasti sitoutuneiden vanhempien kannattaa kuitenkin miettiä omia motiiveitaan. Näetkö lapsesi ensisijaisesti golffarina vai poikanasi tai tyttärenäsi? Samalla voit miettiä täyttääkö lapsesi urheiluharrastus omaa pätemättömyyden tai tyytymättömyyden tunnettasi? Aikuisia, joille vain oman lapsen kehittyminen golffarina ja mahdollisuus päästä kilpailemaan ikäistään vanhempien kanssa on ensimmäinen prioriteetti, neuvoisin hankkimaan oman elämän. Vanhemmalla on oltava muita asioita elämässään, kuin oman lapsen kilpasarjasta ja menestymisestä huolehtiminen.

Matti Jaakkola

Psykologian Maisteri, Urheilupsykologian kandidaatti
Suomen urheilupsykologisen yhdistyksen (SUPY) hallituksen jäsen